

Slovenska skupnost in volitve

Med slovensko javnostjo je gotovo vladalo precejšnje pričakovanje za izid, ki ga bo na letošnjih parlamentarnih volitvah za-
beležila Slovenska skupnost. Pričakovanje je bilo popolnoma upravičeno, saj je znano, da se je ta slovenska politična formacija prvič v vsej povojni zgodovini pojavila s svojimi listami po vsej deželi Furlaniji - Juljski prajini, in sicer tako na volitvah za poslansko zbornico kot za senat.

Tudi mnogi slovenski volivci so prero-
kovali, da se bo Slovenski skupnosti posre-
čilo zbrati le nekaj tisoč glasov, češ da se slovenski ljudje zavedajo, da ne bo noben njen kandidat izvoljen in da so torej glasovi izgubljeni. V svoji zadnji številki pa smo posredno že odgovorili na takšno modrovanje in priložili slovenskim volivcem, naj glasujejo za liste Slovenske skupnosti, kajti nudila se je priložnost za uveljavljanje celotne naše slovenske narodne skupnosti, za zgovoren in neovržen dokaz naše prisotnosti ter za opozorilo, da morajo vlada, parlament ter vsedrjavne politične stranke končno z nami voditi računa ter pričeti z urejanjem in reševanjem perečih problemov Slovencev v Italiji.

Priznati moramo, da nas je izid volitev za Slovensko skupnost prijetno presenetil, saj je politična formacija zbrala na senatnih volitvah nekaj nad 9 tisoč glasov in na pilsanskih volitvah nekaj nad 8 tisoč. Volilni rezultati na Tržaškem očitno kažejo, da je del tradicionalnih volivcev Slovenske

(dalje na 2. strani)

KAKO ZDAJ VLADATI

Volitve so dale tisti rezultat, kot ga je bilo po realistični presoji pričakovati: noben tabor ni dobil absolutne večine. V tem pogledu na volitvah ni bilo zmagovavca. Pač pa se lahko reče, da je doživel levi tabor dvojni neuspeh: ne samo, da ni dosegel 50,1 odst. glasov, kot je bil njegov veliki cilj, ampak se tudi ni posrečilo potisniti Krščanske demokracije na drugo mesto, za KPI, kar je bil najbližji in najbolj zaželeni cilj, ki ga je gnal v volilni boj. Glavno in neprenehno ponavljano geslo vseh levih strank v volivnem boju je bilo ravno to: treba je oslabilo Krščansko - demokratsko stranko, treba je zlomiti njeno prvenstvo, ji vzeti položaj stranke z relativno večino, jo potisniti na drugo mesto. Paradoks je v tem, da je izšla KD iz volitev močnejša kot je bila prej, po lanskim deželni volitvah, kar je ne le utrdilo njen politični položaj, ampak bo verjetno dalo tudi novo samozavest; upajmo, da ne tudi novo ošabnost in trmoglavost v vztrajanju pri napakah.

Toda napredovala je tudi komunistična stranka, čeprav za manjše odstotke. Obe skupaj sta zbrali skoro tri četrtine vseh glasov, kar pomeni, da se italijansko politično življenje strnjuje okrog dveh političnih tečajev: Dc in PCI. Tako v taboru dosedanje večine kot v levem taboru so nazadovale vse druge tradicionalne stranke razen republikanske. V tem vidijo mnogi negativen pojav, češ da bo peljal do vedno večje radikalizacije in strastnosti v italijanskem političnem življenju. Vendar pa se najdejo tudi taki, ki menijo, da je ta pojav tudi pozitiven ker odpravlja preveliko razdrobljenost političnih sil na vrsto majhnih

strank brez prave vloge in odgovornosti. Po njihovem bi bilo dobro, da se iz takoiimenovanih malih laičnih strank ustvari ena sama pomembnejša laična demokratska stranka, saj imajo itak podobne programe (npr. republikanci in liberalci po zadnjem kongresu teh zadnjih).

Mrzlo prho so pomenile te volitve za socialistično stranko, ki je zdrsnila od 12 odstotkov pri lanskim deželni volitvah nazaj na 9,6 odstotka, kot jih je imela pri volitvah v poslansko zbornico leta 1972. To sicer še ni tragedija, toda če pomislimo, da je bila socialistična stranka edina, ki je naravnost silila v razpust parlamento in na predčasne volitve, v upanju, da bo na njih pridobila vsaj še toliko odstotkov, da bi presegla 15 odstotkov in dosegla skupaj s predvideno okrepitevijo PCI in nazadovanjem DC absolutno večino, je to zanjo hudo razočaranje. Zanašala se je namreč na to, da piha politični veter v njena jadra, in je hotela veter, dokler traja (kot je mislila) čimbolj izkoristiti. Zato je uganjala svoje muhe v vladni koaliciji, sitnarila, izsiljevala, obtoževala DC za vse, kar je bilo narobe (čeprav je bila eno desetletje z DC skupaj na vladi), preprečila vse nujne zakone za reševanje vladne krize, o splavu itd. s tem, da je povzročila dve zaporedni vladni krizi, in končno celo proti mnenju same KPI izsilila predčasne volitve. Zdej je torej na slabšem ko prej. Volivci so bili toliko inteligentni, da so spregledali to infantilno obnašanje in ga kaznovali. Kakšno razpoloženje vlada trenutno v PSI, dokazuje dejstvo, da je podpredsednik stranke

(dalje na 2. strani)

IZIDI PARLAMENTARNIH VOLITEV

STRANKE	ZBORNICA 1976			ZBORNICA 1972			SENAT 1976			SENAT 1972			DEŽELNE 1975	
	glasovi	%	sedeži	glasovi	%	sedeži	glasovi	%	sedeži	glasovi	%	sedeži	glasovi	%
KD	14.211.005	38,7	263	12.912.466	38,7	266	12.215.036	38,9	135	11.465.529	38,1	135	12.547.480	35,5
KPI	12.620.509	34,4	227	9.068.961	27,1	179	10.631.871	33,8	116	8.573.862	28,4	95	11.313.552	32,0
KPI-PSI	26.788	0,1	1	—	—	—	52.908	0,2	1	—	—	—	—	—
PSI	3.541.383	9,6	57	3.208.497	9,6	61	3.208.382	10,2	29	3.225.707	10,7	33	4.235.416	12,0
				Psiup										
DP	555.908	1,5	6	648.591	1,9	—	78.055	0,2	—	—	—	—	417.355	1,2
PR	394.623	1,1	4	—	—	—	265.420	0,8	—	—	—	—	—	—
PSDI	1.237.483	3,4	15	1.718.142	5,1	29	965.478	3,1	6	1.613.810	5,4	11	1.989.504	5,6
PRI	1.134.648	3,1	14	954.357	2,9	15	845.629	2,7	6	918.440	3,0	5	1.160.967	3,3
PLI	478.157	1,3	5	1.296.977	3,9	20	436.506	1,4	2	1.316.172	4,4	8	890.214	2,5
LAIKI	—	—	—	—	—	—	334.908	1,1	2	—	—	—	—	—
SVP	184.286	0,5	3	153.674	0,5	3	158.605	0,5	2	113.452	0,4	2	132.185	0,4
MSI	2.243.849	6,1	35	2.894.862	8,7	56	2.088.318	6,6	15	2.767.059	9,2	26	2.403.930	6,8
DRUGI	86.866	—	—	544.886	1,6	1	139.835	—	1	120.376	0,4	—	229.018	0,7

RADIO TRST A

: : NEDELJA, 27. junija 1976, ob: 8.00 Koledar. 8.05 Slovenski motivi. 8.30 Kmetijska oddaja. 9.00 Sv. maša. 9.45 Komorna glasba. 10.15 Poslušali boste. 11.15 Mladinski oder: »Moj oče in jaz«. Napisal G.F. Luzi, prevedel Franc Jeza. Peti in zadnji del: »Ljubezem do bližnjega«. R.O. Režija: Lojzka Lombar. 12.00 Nabožna glasba. 12.15 Vera in naš čas. 12.30 Glasbena skrinja. 13.00 Kdo, kdaj, zakaj. 13.30-15.45 Glasba po željah. 14.30 Nedeljski vestnik. 15.45 »Gospod X« Radijska igra, napisal Milan Lipovec. R.O. Režija: Stana Kopitar. 17.05 Nedeljski koncert. 17.45 Zbirka plošč. 18.30 Šport in glasba. 19.30 Zvoki in ritmi. 20.00 Šport. 20.30 Sedem dni v svetu. 20.45 Pratika, prazniki in obletnice, slovenske viže in popevke. 22.00 Nedelja v športu. 22.10 Sodobna glasba. Alojz Srebotnjak: Koncert za violino in orkester. Violinist Rok Klopčič. Simfonični orkester Radiotelevizije Ljubljana vodi Samo Hubad. 22.30 Glasba za lahko noč.

: : PONEDELJEK, 28. junija, ob: 7.00 Koledar. 7.05 Jutranja glasba. 11.35 Opoldne z vami. 13.30 Glasba po željah. 14.30 Pregled slovenskega tiska v Italiji. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost, književnost in prireditve. 18.30 Scenska in baletna glasba. Raffaello de Banfield: Le combat. 18.55 Poje Oto Pestner. 19.10 Odvetnik za vsakogar. 19.20 Jazz glasba. 20.00 Športna tribuna. 20.35 Slovenski razgledi: Naši kraji in ljudje v slovenski umetnosti - Pianist Janko Štinc. Marko Žigon: Trije preludiji; Marijan Lipovec: Trije improptuji - Slovenski ansambli in zbori. 22.15 Glasba za lahko noč.

: : TOREK, 29. junija, ob: 8.00 Koledar. 8.05 Slovenski motivi. 8.30 Godalni orkestri. 9.00 Sv. maša iz župne cerkve v Rojanu. Boccherini: Kvintet v e duru, op. 18 št. 6. 10.10 Odlomki originalne izvedbe rock-opere »Gubec-Beg«. 11.15 Mladinski oder: »Papagajček Koko«. Napisal Joško Lukeš. R.O. Režija: Lojzka Lombar. 11.35 Pratika. 12.50 Revija glasbil. 13.30-15.45 Glasba po željah. 15.30 »Zgodilo se je v Irkutsku«. Drama, napisal A. Arbutov, prevedla Neva Godini. SSG v Trstu. Režija: Majda Skrbinšek. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.30 Komorni koncert. 18.55 Ritmični orkester, vodi Zeno Vukelich. 19.10 Ustvarjalec pred mikrofonom: Milko Bambič (7. oddaja). 19.25 Za najmlajše: pravljice, pesmi in glasba. 20.00 Šport. 20.35 G. Rossini: Seviljski brivec, opera. Orkester in zbor gledališča Verdi vodi Alberto Zedda. 21.35 Glasba za lahko noč.

: : SREDA, 30. junija, ob: 7.00 Koledar. 7.05 Jutranja glasba. 11.35 Opoldne z vami. 13.30 Glasba po željah. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost. 18.30 Polifonija. Pesmi P.I. Čajkovskega. 18.50 Vokalno instrumentalni ansambel Indexi. 19.10 Alojz Rebula: Po deželi velikih jezer (prva oddaja). 19.25 Za najmlajše: pravljice, pesmi in glasba. 20.00 Šport. 20.35 »Zločin na Kozjem otoku«. Napisal Ugo Betti, prevedel Ivan Šavli. SSG v Trstu: Režija: Adrijan Rustja. 22.05 Glasba za lahko noč.

: : ČETRTEK, 1. julija, ob: 7.00 Koledar. 7.05 Jutranja glasba. 11.35 Slovenski razgledi. 13.30 Glasba po željah. 17.00 Za mlade poslušavce: 45 in 33 obratov. 18.15 Umetnost. 18.30 Polifonija. Pesmi P.I. Čajkovskega. 18.50 Vokalno instrumentalni ansambel Indexi. 19.10 Alojz Rebula: Po deželi velikih jezer (prva oddaja). 19.25 Za najmlajše: pravljice, pesmi in glasba. 20.00 Šport. 20.35 »Zločin na Kozjem otoku«. Napisal Ugo Betti, prevedel Ivan Šavli. SSG v Trstu: Režija: Adrijan Rustja. 22.05 Glasba za lahko noč.

: : PETEK, 2. julija, ob: 7.00 Koledar. 7.05 Jutranja glasba. 11.35 Opoldne z vami. 13.30 Glasba po željah. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost. 18.30 Viozzi: Quattro movimenti za godala; Koncert za godala. 19.10 Na počitnice. 19.20 Jazz glasba. 20.00 Šport. 20.35 Delo in gospodarstvo. 20.50 Vokalno instrumentalni koncert. 21.25 Glasba za lahko noč.

: : SOBOTA, 3. julija, ob: 7.00 Koledar. 7.05 Jutranja glasba. 11.35 Poslušajmo spet. 13.30-15.45 Glasba po željah. 15.45 Avtoradio. 17.00 Motivi nedavne preteklosti. 8.15 Umetnost. 18.30 Klasiki dvajsetega stoletja. Arnold Schönberg: Ozarjena noč, op. 4. 19.00 Poje Darko Domijan. 19.10 Ženski liki v romanu: (1) »Effi Briest« (Zora Tavčar) 19.30 Pevska revija. 20.00 Šport. 20.35 Teden v Italiji. 20.50 »Smt Pavla Rostosa«. Drama, napisala Tončka Curk. R.O. Režija: Stana Kopitar. 21.30 Vaše popevke. 22.30 Glasba za lahko noč.

KAKO ZDAJ VLADATI

(nadaljevanje s 1. strani)

Mosca takoj odstopil, ko je štetje glasov pokazalo neuspeh take politike, in zahteval odstop vsega vodstva. De Martino še premišljuje, a verjetno ne bo odstopil. Rajši bo šel v novo vladno koalicijo.

Socialisti, ki so sanjali o tem, da bodo po volitvah v imenitem položaju, da bi lahko sestavljali vladno večino ali s komunisti ali s krščansko demokracijo in bi bili tako »jeziček na tehtnici« ter bi bila dejansko usoda Italije odvisna od njih, so se zdaj znašli v neprijetnem položaju. Upanje na »levo alternativo«, t.j. na novo vladno večino PSI-KPI (s pritikinami) je izpuhtelo. Na to karto ne morejo več igrati nasproti Krščanski demokraciji. Če ostanejo v opoziciji skupaj s KPI, jih bo ta počasi požirala in izpodjedala. Dve levi stranki v opoziciji z bistveno istim programom sta odveč. Torej jim položaj narekuje, da gredo spet v vladno koalicijo s KD in malimi laičnimi strankami. Le tam lahko še imajo važno vlogo. Toda zadevo so si otežili s svojo nepremišljeno in demagoško volivno propagando. Trdili so, da levo-sredinska formula zanje sploh ne pride več v poštev. V vlado da so pripravljene iti samo, če sprejme KD hkrati z njimi tudi KPI ali si vsaj zagotovi parlamentarno podporo te zadnje. Vprašanje je, kaj bodo zdaj storili, kajti KD je izjavljala pred volitvami, da ne misli na vladni kompromis s komunisti, in isto pravijo prve povolivne izjave krščansko-demokratskih politikov.

Kot rečeno, preostaja socialistom samo dveje: ali da snedejo svojo besedo in gredo v vlado tudi brez KPI, ali da ostanejo s KPI v opoziciji. Če bodo izbrali prvo, kar je pričakovati, bodo lahko igrali kljub vsemu zelo važno in pozitivno vlogo, če se bodo zresnili, se zavedli svoje odgovornosti in če bodo pripravljene resno sodelovati pri reševanju hudih problemov, ki gnjavijo Italijo. Lahko bodo izsilili tako »levo alternativo«, ki je možna v okviru demokratičnega tabo-

ra in gre v sklad z učinkovitim delovanjem gospodarstva. Ali pa se odločijo za sterilno opozicijo, ki bo lahko samo preprečila vsako učinkovito politiko zdravljenja gospodarske krize in socialnih reform in le čakala, da se vse skupaj sesuje z italijansko demokracijo vred.

Možnosti so zdaj po volitvah tele: ali nova leva sredina s socialisti vred (neglede na naziv, ki ga bodo dali »formuli«); ali enostrankarska vlada KD s podporo laičnih strank v parlamentu (s socialisti vred); ali pa nove volitve in verjetno podoben rezultat. Teoretično preostane še sporazum med KD in KPI, ki se zdi praktično izključen.

Če se vse politične in socialne sile v državi (zlasti tudi podjetniki in sindikati) ne zavedo skrajne resnosti položaja in ne začno končno z vso paro delati za rešitev problemov, kar bi zahtevalo tudi od KPI, da s svoje strani vzpostavi most z vladno koalicijo in glasuje za zakone, ki jih presodi za dobre, ne pa načelno vse odklanja, bo novi položaj v državi skrajno težak in politično krhek. Brez take zavesti o resnosti položaja in brez večjega čuta odgovornosti kot doslej pri vseh pa je pričakovati, da bo prešla skrajna levica ob asistiranju skrajne desnice v nov napad na KD in novo vlado, kakršna pač bo, z valom novih stavk, demonstracij itd. in potem bo Italija vse hitreje drsela v prepad, v kaos, ki lahko pripelje samo v državljansko vojno ali v vojaško ali kako drugo diktaturo.

Največ pa bo seveda odvisno od Krščanske demokracije same: da končno začne prenavljati samo sebe in državo, tako da mase ljudi ne bodo imele več občutka, da se jim godi krivica, da vlada korupcija in da državna oblast ni niti resnično demokratična niti učinkovita. Drugače pri prihodnjih volitvah ne bo mogla več računati na tako uvidevnost volivcev.

Poravnajte naročnino!

Slovenska skupnost in volitve

(Nadaljevanje s 1. strani)

skupnosti volilo za slovenskega kandidata na listi KPI Stojana Spetiča, da bi mu na ta način omogočili izvolitev. Na Goriškem pa je nekaj sto tradicionalnih volivcev Slovenske skupnosti glasovalo za demokristjanskega kandidata za poslansko zbornico in senat, kar ni nič čudnega, saj je znano, da so ti in tudi drugi volivci na vseh prejšnjih volitvah enako ravnali. Prijetno pa so nas presenetili izidi volitev v videmski pokrajini, kjer je Slovenska skupnost zbrala 1300 glasov. S tem so bili postavljeni temelji za nadaljnje politično delo med našimi ljudmi v Beneški Sloveniji, Režiji in Kanalski dolini, ne glede na to, da so izidi volitev tudi pokazali, da nekaj Slovencev živi tudi izven našega narodnostnega ozemlja ter jezikovnega območja.

Izidi volitev za Slovensko skupnost v videmski pokrajini vsekakor zaslužijo posebno analizo ne samo s strankinega, temveč tudi in zlasti s splošnega narodnostne-

ga in sociološkega vidika, čeprav že na prvi pogled lahko rečemo, da so naši Benečani in nekoliko manj naši rojaki v Kanalski dolini še vedno obremenjeni z nekakšnim občutkom strahu, ki se ga delno otresejo le, ko se znajdejo v narodnostno tujem okolju. To trditev potrjuje število glasov, ki jih je Slovenska skupnost prejela v popolnoma furlanskih vaseh, ki je razmeroma večje kot tisto v Benečiji ali Režiji, čeprav ni mogoče izključiti možnosti, da je za slovensko listo oddal glas tudi kak Furlan.

Izidi parlamentarnih volitev so torej po našem za Slovensko skupnost spodbudni, saj pomenijo med drugim dobro pripravo na prihodnje deželne volitve, na katerih morajo njene liste vsekakor biti prisotne tudi v videmski pokrajini, oziroma v celotni deželi Furlaniji - Julijski krajini. Na te volitve pa se je treba pravočasno organizacijsko pripraviti. To je po našem tudi eden naukov, ki za Slovensko skupnost izhajajo iz letošnjih parlamentarnih volitev.

Volitve v Furlaniji - Julijski krajini

Tudi za izid parlamentarnih volitev v Furlaniji - Julijski krajini je glavna značilnost ta, da se je Krščanska demokracija vrnila na pozicije iz leta 1972 in da je komunistična stranka krepko napredovala tako v primerjavi z lanskimi upravnimi volitvami kot zlasti v primerjavi s politični-

nalnih volivcev podprli Krščansko demokracijo. Za radikalce in Proletarsko demokracijo je prikaz volilnega izida nekoliko težavnejši, kajti radikalci niso imeli svoje liste za poslanske volitve v volilnem okrožju Gorica, Videm, Pordenon in Belluno, s čimer so očitno podprli socialističnega kandidata Fortunato, ki je tudi član radikalne stranke. Na senatnih volitvah so radikalci zbrali kakih 10 tisoč glasov, proletarska demokracija pa ni imela svoje liste za senat. Gre vsekakor za motilni listi, ki škodujejo predvsem socialistom in komunistom. O izidu volitev za Slovensko skupnost pišemo na drugem mestu.

V senatni zbornici bodo Furlanijo - Julijsko krajino zastopali naslednji senator-

ji: Toros, Tonutti, Giust in Beorchia, ki so bili izvoljeni na listah Krščanske demokracije, Jelka Gerbec in Bacicchi, izvoljena na listi komunistične partije, ter socialist Bruno Lepre.

V poslansko zbornico so bili v tržaškem volilnem okrožju izvoljeni Tombesi in Belci za Krščansko demokracijo ter Cuffaro za komuniste. Slovenski kandidat na komunistični listi Stojan Spetič je po preferenčnih glasovih na drugem mestu, saj je prejel več kot 5 tisoč preferenc, tako da utegne biti izvoljen s pomočjo ostankov v vsedravnem volilnem okrožju.

Od goriških kandidatov za poslansko zbornico je bil doslej potrjen krščanski demokrat Marocco, medtem ko bo komunist Menichino morda potrjen za poslanca z ostanki v vsedravnem volilnem okrožju. Kot znano, je v tem okrožju izvoljenih skupno 13 poslancev.

IZIDI SENATNIH VOLITEV V FURLANIJ - JULIJSKI KRAJINI

Stranka	1976		1972	
	glasovi	%	glasovi	%
KPI	195.656	25,7	161.178	21,2
MSI	44.943	5,9	59.362	7,8
PSDI-PRI-PLI	56.641	7,4	—	—
PSI	103.444	13,4	85.573	11,3
KD	341.526	44,8	336.355	44,3
SSK	9.074	1,2	—	—
PR	10.971	1,4	—	—
PSDI	—	—	67.003	8,8
PRI	—	—	19.321	2,5
PLI	—	—	31.198	4,1

mi volitvami leta 1972. V naši deželi je seveda v odstotkih glasov med Krščansko demokracijo in komunisti mnogo večja kot v vsedravnem merilu, kjer znaša le kake štiri odstotke. V Furlaniji - Julijski krajini je Krščanska demokracija zbrala na senatnih volitvah 44,8 odst. vseh glasov, komunistična partija pa 25,7 odst. Približno enako sliko pa kažejo izidi volitev za poslansko zbornico.

Socialisti tudi v naši deželi niso potrdili uspeha, ki so ga zabeležili na lanskim upravnih volitvah, kar se je zgodilo tudi v vsedravnem merilu, vendar se jim je posrečilo rahlo izboljšati volilni izid leta 1972.

Takoimenovane laične demokratične stranke (socialni demokrati, liberalci in republikanci), ki so na senatnih volitvah nastopile enotno, so doživele velik poraz, kar velja zlasti za liberalce in socialne demokrate. Očitno je, da je del njihovih tradicio-

Deželna komisija za osimski sporazum

V zvezi z umestitvijo posebne svetovalske komisije za izvajanje osimskih dogovorov je deželno tajništvo Slovenske skupnosti izdalo naslednje poročilo za tisk:

»Slovenska skupnost z zadovoljstvom podčrtuje poseben pomen, ki ga ima umestitev posebne svetovalske komisije deželne sveta v zvezi s problematiko okrog osimskega dogovora med Italijo in Jugoslavijo. Posebna komisija, v kateri je tudi predstavnik SSK dr. Drago toka in ki jo je predsednik deželne svet Furlanije - Julijske krajine Pittoni umestil 16. junija 1976, ima posebno nalogo slediti celotni problematiki okrog izvajanja osimskega sporazuma in njegovih klavzul. SSK se ponovno obvezuje, da bo prek svojega predstavnika v tej posebni deželni komisiji skrbno sledila vsem problemom, ki jih prinaša osimski sporazum, posebej pa problem slovenske narodne skupnosti ter ustanovitvi »proste cone« na tržaškem Krasu.

SSK se je že obvezala, da bo njen glavni boj posvečen zakonu o ratifikaciji osimske-

ga sporazuma, ki mora vsebovati vse obveznosti v korist slovenske narodne skupnosti, in sicer na podlagi člena 8 mednarodnega sporazuma, ki predvideva zaščito vseh pravic Slovencev v deželi Furlaniji - Julijski krajini.

Druga nenehna skrb SSK v posebni komisiji bo ustanovitev »proste cone« na Krasu. Tudi tu bo SSK zahtevala preventivno zaščito etničnih, kulturnih, ekonomskih in ekoloških pravic slovenskega prebivalstva, tudi v smislu predlogov, ki so jih izdelali prebivalci prizadetega kraškega območja.

Nenehno skrb pa bo SSK posvetila vprašanju ohranitve lastnine slovenske zemlje, ki mora ostati v rokah domačega lastnika. V ta namen se bo odločno borila zato, da se zemljišča, ki bodo namenjena »prosti coni« ne razlastijo, ampak le izročijo na podlagi posebnih pogodb v najem. Neizprosen boj bo SSK vodila tudi v korist prebivalstva samega, da ne bo niti ena hiša odstranjena, kot se danes v mnogih krogih govori, saj

(Dalje na 4. strani)

Izidi volitev v poslansko zbornico v obeh okrožjih dežele

STRANKE	OKROŽJE TRST				OKROŽJE VIDEM - BELLUNO - GORICA - PORDENON							
	POSLANKE glasovi	1972 %	POKRAJINSKE glasovi	1975 %	POSLANKE glasovi	1976 %	POSLANKE glasovi	1972 %	POKRAJINSKE glasovi	1975 %	POSLANKE glasovi	1976 %
KPI	54.345	24,9	62.291	28,5	64.991	28,6	133.866	17,7	177.924	22,9	208.841	25,3
PR	—	—	—	—	6.938	3,0	—	—	—	—	—	—
MSI-DN	27.350	12,6	24.891	11,4	23.050	10,2	42.049	5,6	35.994	4,6	32.790	4,0
MIT	—	—	4.978	2,3	4.547	2,0	—	—	—	—	—	—
PRI	9.443	4,3	10.638	4,9	10.356	4,6	16.545	2,2	19.492	2,5	27.238	3,3
PSI	14.251	6,5	18.793	8,6	15.770	6,9	96.331	12,7	118.539	15,2	106.735	12,9
KD	78.270	35,9	69.236	31,7	82.588	36,4	347.284	45,9	313.787	40,4	366.077	44,4
PLI	16.959	7,8	10.232	4,7	4.515	2,0	23.625	3,1	15.969	2,1	9.846	1,2
PSDI	13.642	6,3	11.158	5,1	7.043	3,1	72.663	9,6	71.092	9,1	54.840	6,7
DP	—	—	—	—	2.222	1,0	—	—	2.572	0,3	14.616	1,8
SSK	—	—	6.306	2,8	4.763	2,1	—	—	2.969	0,4	3.436	0,4
PSIUP	2.850	1,3	—	—	—	—	16.253	2,1	—	—	—	—
MPL	775	0,4	—	—	—	—	3.716	0,5	—	—	—	—
OSTALI	—	—	—	—	—	—	4.189	0,6	19.284	2,5	—	—
SKUPAJ	217.885	100,0	218.523	100,0	226.784	100,0	756.521	100,0	777.622	100,0	824.419	100,0

Deželno tajništvo Slovenske skupnosti o volitvah

Deželno tajništvo Slovenske skupnosti je ocenilo volivne izide v parlament in ugotovilo pravilnost ter utemeljenost odločitve SSK za samostojen nastop. Volivci so potrdili veliko zaupanje slovenski stranki, ki je v teh odločujočih trenutkih za italijansko državo izbrala slovensko pot tudi v političnem smislu. Glasovi SSK so stalni in zvesti, zato je upati, da se bo v bodoče vedno več Slovencev strnilo okrog slovenske liste.

Globoka zahvala gre za volivni uspeh SSK — poudarja komunike — podpisnikom, ki so omogočili predstavitev liste, ter vsem volivcem, ki so od Kanalske doline preko Benečije — ki so prvič v zgodovini izpričali svojo narodnost tudi v političnem smislu — pa do Gorice in Trsta zaupali SSK, ki bo svoj program, ki ga je volivcem razlagala na volivnih shodih, branila v bodoče na vseh ravneh, kjer ima v javnopравниh organih svojega izvoljenega zastopnika.

Drago Štoka pa je takole dejal:

Utrudljivi volivni boj je mimo. Stranke ocenjujejo izide glasovanja. Deželno tajništvo Slovenske skupnosti bo prav tako še ta teden podrobneje proučilo volivne izide v naši deželi ter uveljavitev slovenske stranke. Že takoj po volitvah pa je deželno vodstvo izdalo krajše poročilo za tisk, v katerem z zadovoljstvom ugotavlja, da so »volivci potrdili veliko zaupanje slovenski stranki, ki je v teh odločujočih trenutkih za italijansko državo izbrala slovensko pot tudi v političnem smislu«.

SSK je namreč svoje pozicije obdržala, kljub temu, da je v tržaškem in goriškem okraju prejela nekaj glasov manj. Na Goriškem zaradi pisma nekaterih doslej še neznanih ljudi, ki so vabili v svojstvu bivše SDZ slovenske rojake, naj oddajo svoj glas DC. V Trstu pa zaradi določenega odtoka glasov slovenskemu komunističnemu kandidatu Stojanu Spetiču. Mnogi slovenski volivci pa so iz bojazni pred komunisti glasovali za DC ali druge stranke.

Toda važno je, da je SSK obdržala svoje pozicije in svoje postojanke, kar ji vliva novega upanja za boj pri prihodnjih volitvah, ki bodo konec leta 1977 za tržaški občinski svet ter jeseni leta 1978 za deželni svet Furlanije - Julijske krajine.

Volivci, ki so SSK pri teh važnih volitvah ostali zvesti, so neprecenljiva vrednost v bodočem političnem delovanju za slovensko stranko. So zacementirana baza, ki je prihodnji politični in volivni viharji ne go do tako zlahka zlomili.

So pa za nas nedeljske volitve nekje druge zgodovinsko važnega: nad 1.000 ljudi je prvič v zgodovini v čedajskem, videnskem in tolmeškem okrožju glasovalo Slovensko stranko. Ne samo to: celo v notranjosti Furlanije smo dobili mnogo glasov, kar pomeni, da smo postali prava deželna stranka, mimo katere ne bodo mogli v bodoče politični faktorji kar tako, kot da se pri teh volitvah ne bi to zgodilo.

Žal je v volivnem boju in v povolivnem političnem vzdušju šla ta zgodovinska uveljavitev Slovenske skupnosti nekoliko nezapazna mimo komunikacijskih sredstev v

slovenskem prostoru. Toda ponavljam: nad 1.300 glasov v teh krajih predstavlja za slovensko zamejstvo neko važno prelomnico. Pomislimo na kar 200 glasov v sami Kanalski dolini in 350 glasov v čedajskem okrožju, kjer ni niti slovenskih šol, pa bomo videli, da je v teh krajih naše ljudstvo zavedno, da je naš narod osveščen tudi na volišču, če ima le priložnost to svojo narodno osveščenost izpovedati.

Morda bo to pomagalo vsaj v tem, da bodo druge stranke izdajale v bodoče plakate tudi v slovenskem jeziku, tako kot jih je SSK od Trsta, Benečije do Kanalske doline. Morda, to bi bilo že nekaj.

Z naše strani bomo skušali napraviti vse, kar bo mogoče, da bi na prihodnjih deželnih volitvah predstavili ponovno svojo slovensko listo. Če nam bodo to sedanji diskriminacijski zakoni le dovolili.

Naj mi bo na koncu dovoljena še kratka beseda Slovenske skupnosti: Naš nastop na teh volitvah je bil ne samo nujen, ompak tudi pameten, ne glede na izid. Že samo dejstvo, da so vsi italijanski časopisi in ostala komunikacijska sredstva morali o naši stranki prvič pisati, je važno. Toda pomen teh volitev gre dalje, saj so odkrile slovenski glas na celotnem ozemlju dežele Furlanije - Julijske krajine.

Vsem našim zvestim volivcem zato res globoka zahvala za zaupanje in slovensko zvestobo. To pomeni, da je v tem času narodnost še vedno nekaj, na kar naše ljudstvo da. Vsem res hvala! S skupnimi močmi imamo še mnogo poti pred seboj, tudi če ne bo vedno lahko. Toda boj za narodni obstanek je vreden vseh naših silč tudi če ni vedno lahek.

—o—

Dom Jakoba Ukmarja v Škednju vabi v nedeljo, 27. junija ob 19. uri na

2. ŠKEDENJSKO POLETNO PRIREDITEV

na prostem pred Domom.

Nastopajo: Godba na pihala z Brega

Otroški pevski zbor iz Škednja

Baletna skupina Doma

Pevski zbor iz Škednja

Moški zbor »Tabor« z Opčin

Folklorna skupina »Stu ledi...«

Kiosk bo odprt od 17. ure.

DELEGACIJA FURLANIJE - JULIJSKE KRAJINE, FIATA IN INDUSTRIJSKE ZVEZE OBISKALA JUGOSLAVIJO

Študijska gospodarska komisija, ki so jo sestavljali strokovnjaki naše dežele, Fiata in Zveze industrijcev, je v preteklih dneh odšla na obisk v Jugoslavijo. Cilj potovanja je zbiranje analitičnih podatkov o gospodarskem položaju v Jugoslaviji ter ocenitev možnosti za razvoj mednarodnega sodelovanja tudi in predvsem v pričakovanju realizacije italijansko-jugoslovanske proste cone med Fernetičami in Sežano. V okviru te študijske pobude, ki jo je bil že napovedal predsednik deželnega odbora Comelli ob obisku Giannija Agnellija v Trstu, je deželna uprava programirala vrsto sestankov na tehnični ravni z industrijskimi podjetji v Ljubljani, Zagrebu, Beogradu

PRVA SLOVENSKA SENATORKA

Kot je bilo pričakovati, je bila na listi komunistične partije izvoljena v drugem tržaškem volilnem okrožju slovenska kandidatinja Jelka Gerbec, dolgoletna znana partijska funkcionarka in bivša občinska in pokrajinska svetovalka v Trstu. Prvič v zgodovini bo torej v italijanskem senatu pri padnica slovenske narodnosti.

—o—

Deželna komisija

(Nadaljevanje s 3. strani)

bo »prosta cona« imela površinski obseg kar 5 kv. km zemlje.

Na koncu — poudarja poročilo — SSK posvetila v omenjeni deželni posebni komisiji vse svoje sile za to, da se prepreči z naselitvijo 5.000 do 6.000 družin, novo asimilacijo slovenske manjšine. Na seji deželnega sveta dne 6. maja 1976 je namreč g. Stopper, podpredsednik deželnega odbora med drugim dejal, da bo »tržaška občina morala z urbanistične plati osvetliti vpliv, ki ga bo imela industrijska cona na rezidenčno cono, ki se bo nedvomno ustvarila okrog nje, če pomislimo, da se bo treba soočiti z vprašanjem stanovanj ter potrebnih socialnih infrastruktur za 5 do 6.000 novih družin, ki bi se morale s časom naseliti v tržaški pokrajini«.

SSK vabi vse slovenske strokovnjake, posebej urbaniste in izvedence na področjih, ki bodo zainteresirana z ustanovitvijo »proste cone« na Krasu, da ji po svojih močeh čim bolj pomagajo v boju za ohranitev slovenske zemlje ter slovenskega prebivalstva na njej.

Akcija za Stalno slovensko gledališče

V zvezi z izredno težkim položajem Stalnega slovenskega gledališča je minister za turizem in prireditve Adolfo Sarti odredil, da se neposredno preveri stanje gledališča. Odgovoren ba Oddelek dramatskih gledališč pri Generalni direkciji za prireditve dr. Modestino Spagnuolo je podrobno proučil vsa vprašanja SSG, posebno še finančno situacijo in ugotovil kakšni ukrepi so potrebni za sestavo kratkoročnega in srednjeročnega programa delovanja do dokončne javnopravne ureditve ustanove.

Dr. Spagnuolo je nato pogledal vprašanje pri tržaškem županu ing. Marcellu Spacciniju in predsedniku tržaške pokraj-

ne dr. Micheleju Zanettiju, ki sta v svojstvu predstavnikov krajevnih ustanov, članic onzorcija SSG, izrazila predstavniku ministrstva za turizem in prireditve, poleg zahvale za osebni obisk v Trstu in zadovoljstva za izdelavo načrta v zvezi s stanjem gledališča, tudi potrebo po sestavi program, ki bi omogočil dokončno rešitev javnopravne ureditve SSG. Dr. Spagnuolo je obiskal tudi odbornika za šolstvo in kulturne dejavnosti dežele Furlanije - Julijske krajine dr. Alfea Mizzaua, ki ga je seznanil s prizadevanji dežele za podpiranje gledališča slovenske narodnostne skupnosti v Italiji, ki mora najti dokončno rešitev

Spomenik očetu slovenskega šolstva na Goriškem

V nedeljo, 20. junija, so na Erjavčevi cesti v Novi Gorici, ki postaja prava aleja zaslužnih mož Goriške, odkrili spomenik dr. Antonu Gregorčiču, politiku in očetu slovenskega šolstva na Goriškem. Dr. Gregorčič se je rodil na Vrsnem leta 1852, umrl pa je v Gorici leta 1925. Po poklicu je bil duhovnik, vendar se je bolj uveljavljal kot politik in organizator šolstva ter gospodarskih ustanov za goriške Slovence. Njegova zasluga je, da so Slovenci na Goriškem v letih pred prvo svetovno vojno dobili v samem mestu za takratne čase štiri sodobne šolske stavbe. To so bili Šolski dom, Mali dom, Novi dom in Gregorčičev dom. Kot je znano, gostujejo slovenske šole v Gorici še danes v teh stavbah, ki so si jih morali Slovenci sami zgraditi, vendar so danes žal že zastarele in dotrajane in zato ne ustrezajo več svojemu namenu. Dr. Gregorčič je tudi dosegel, da se je slovensko moško učiteljske preselilo iz Kopra v Gorico, prizadeval si je tudi za ustanovitev slovenske gimnazije v Gorici, ki je začela delovati leta 1912. Bil je na čelu Narodne stranke na Goriškem, ki se je kasneje po ljubljanskem vzoru preimenovala v Slovensko ljudsko stranko, vendar ta stranka tudi po znani ločitvi duhov ni zašla v ideološke skrajnosti Mahničevega kova. Dr. Gregorčič je še naprej šel svojo pot, tako da so ga nekateri šteli kar za liberalno usmerjenega. Bil je v ostrem sporu z dvema ostalima političnima veljakoma v času pred prvo svetovno vojno na Goriškem, Andrejem Gabrščkom in dr. Henrikom Tumo, vendar sta oba v svojih spominih pozitivno ocenila njegove zasluge za slovensko ljudstvo na šolskem področju.

Nedeljsko slovesnost v Novi Gorici je odprl in vodil predsednik Kluba starih goriških študentov Franc Gorkič. Omenjeni klub je namreč dal pobudo in poskrbel za

postavitev tega spomenika. Glavni govornik je bil Tomaž Pavšič, ki je predvsem orisal javno delovanje dr. Antona Gregorčiča in njegov pomen tudi za današnji čas, svoje osebne spomine na goriške šole v letih pred prvo svetovno vojno, ko so se te zelo razmahnile, pa je obudil eden od članov Kluba starih goriških študentov in njihov nekdanji dijak. Kip dr. Gregorčiča, delo mladega kiparja Negovana Nemca iz Bilj, je odkril domačin z Vrsnega. V kulturnem programu je najprej nastopila skupina šolskih otrok iz Gorice, ki obiskujejo slovenski osnovni šoli v ulici Randaccio in v ulici Croce. Izvajali so zborni recitacijo na besedilo Ljubke Šorli - Bratuž, ki je tudi pripravila nastop otrok. Njihovi vrstniki iz Nove Gorice, člani mladinskega pevskega zbora, so zapeli več pesmi, med njimi nekdanjo himno slovenskih šolarjev iz Gorice »Mi otroci šolskodomski«, ki pomeni nekakšen hvalospjev slovenskemu narodu, jeziku in šolskim stavbam v Gorici, delo dr. Gregorčiča. V kulturnem programu sta sodelovala tudi skupina mladih recitatorjev in moški pevski zbor iz Vrtojbe, ki ga je vodila Alenka Saksida. Slovesnosti se je udeležila večja množica ljudi, med katerimi smo opazili tudi goste iz zamejstva, odkritju spomenika pa sta prisostvovala tudi dr. Joža Vilfan, vodja slovenske delegacije v zveznem parlamentu v Beogradu, in pisatelj dr. Danilo Lokar.

26. IN 27. JUNIJA V ŠTEVERJANU ŠESTI ZAMEJSKI FESTIVAL DOMAČE ZABAVNE GLASBE

Prosvetno društvo »Franc Sedej« bo tudi letos pripravilo v Števerjanu s sodelovanjem občinske uprave in ansambla »Lojzeta Hledeta« Zamejski festival domače zabavne glasbe. Uspešno prireditelj bodo letos organizirali že šestič. Nastopilo bo 17 ansamblov iz Slovenije, s Tržaškega in Goriškega. Vsak ansambel bo izvajal po dve novi skladbi. Na sporedu sta dva festivalna nastopa, v soboto, ko bo komisija izbrala deset najboljših ansamblov in v nedeljo popoldne, ko se bodo ansambli potegovali za vrsto priznanj. Nagradili bodo najboljšo melodijo, izvedbo, besedilo, pevsko skupino ali solista. Revija »Stop« iz Ljubljane bo nagradila najboljši ansambel, katerega bo izbralo občinstvo. Dar po podelil tudi predstavnik revije »Antena« iz Ljubljane. Nagradni sklad znaša 450 tisoč lir. Prireditelj bo v Formentinijevem parku. Začetni nastop bo v soboto, 26. junija 1976 ob 21. uri. Sklepna prireditelj pa v nedeljo, 27. junija ob 17. uri.

PROSTOR MLADIH

SKAVTI ZA POTRESENCE

V predzadnji številki smo poročali, kaj mislijo skavti in skavtinje s Tržaške in Goriške narediti v pomoč potresencem v slovenskih krajih v videmski pokrajini. Zdaj so nam sporočili, da so odprli nabirko za delno kritje stroškov v zvezi z delovnimi tabori, ki bodo delovali v Reziji. Prispevke sprejemajo vodstva v Trstu in Gorici, informacije pa nudijo v Trstu na telefonski številki 417402, v Gorici pa na številki 83.177.

Novo nogometno igrišče v Sovodnjah

Prejšnji teden so Sovodnje doživele pomemben dan. Svojemu namenu je bilo namreč izročeno novo nogometno igrišče, ki je sedaj postavljeno tik nad avtocesto, ki poteka skozi pokrit usek skozi vas. Ko so pred leti začeli graditi avtomobilsko cesto Villesse - Gorica, je obstajala nevarnost, da bo ta presekala vas na dvoje, s čimer bi zlasti njen severni del ob cesti proti Štandrežu sčasoma utegnil izgubiti slovenski značaj, še posebej če upoštevamo številne razlastitve, do katerih je prišlo v tem delu slovenske zemlje zaradi gradnje raznih tovarn. Leta 1972 je bila zadnja nogometna tekma na starem sovodenjskem igrišču, domače športno društvo pa je ob podpori občinske uprave doseglo, da so ob gradnji avtomobilske ceste zgradili igrišče na mestu, kjer je bilo staro, in sicer na pokriti površini nad cestnim vsekem skozi vas. Domače nogometno moštvo je moralo cela štiri leta gostovati v Štandrežu, kar gobovo ni spodbudno vplivalo na razvoj domačega športa. Prav ob 20-letnici sovodenjskega športnega društva je bil trud domačinov kronan z o-tvoritvijo novega igrišča.

Slovesno odprtje igrišča je bilo v petek, 18. t.m., na njem pa so govorili domači župan Jožef Češčut, predsednik športnega društva Darij Cotič in predsednik goriške pokrajine Giuseppe Agati. Igrišče je blagoslovil sovodenjski župnik Marijan Komjanc in tudi na kratko spregovoril o pomenu športa nekdanj in danes. Sledila je nogometna

tekma med ljubljansko Olimpijo in moštvo slovenskih športnih društev iz Italije, ki so ga sestavljali igralci slovenskih nogometnih klubov z Goriškega. Tekma se je seveda v skladu s pričakovanji končala z zmago gostov (1:5), vendar je trener Olimpije Luštica izjavil, da je ugodno presenečen nad borbenostjo naših igralcev. Otvoritev igrišča v Sovodnjah spremlja več kulturnih in zabavnih prireditev, med njimi fotografska razstava v organizaciji domačih fotoamaterjev, ki so ob tej priložnosti izdali ličen katalog. Tudi sovodenjsko športno društvo je v počastitev 20-letnice obstoja in otvoritve igrišča izdalo posebno brošuro.

—o—

VPISOVANJE V PRVI RAZRED SLOVENSКИH OSNOVNIH ŠOL

Na vseh osnovnih šolah s slovenskim učnim jezikom na Goriškem je do 30. junija v teku vpisovanje otrok v prvi razred. V poštev pridejo otroci rojeni v letu 1970.

Opozarjamo vse starše, ki se še niso odločili za vpis svojih otrok v prvi razred državnih osnovnih šol s slovenskim učnim jezikom, na svojo dolžnost do otrok. Osebnost otrok se bo mogla docela razviti le v domačem okolju, v slovenski šoli. Mlade starše slovenskega rodu z odprtim pogledom v svet bi v letu 1976 sploh ne bilo treba opozoriti, da je slovenska šola vsaj enakovredna z drugimi.

Pohitite z vpisom.

Kratke z Goriškega

Izšla je nova številka »Števerjanskega vestnika«, ki je posvečena predvsem volitvam, objavlja po tudi šolske uspehe števerjanskih šolarjev in dijakov.

—o—

V soboto, 26., in v nedeljo, 27. t.m., bo v Formentinijevem parku v Števerjanu 6. zamejski festival domače zabavne glasbe. Začetek sobotnega nastopa je ob 21. uri, v nedeljo pa ob 17. uri.

—o—

V Goriškem muzeju na gradu Kromberk je odprta retrospektivna razstava slikarja in lutkarja, solkanskega rojaka Milana Klemenčiča (1875-1957). Razstava bo odprta do 12. julija. Za goriško občinstvo so zlasti zanimivi goriški motivi, ki jih je Klemenčič slikal v letih pred prvo svetovno vojno. Razstava obsega olja, risbe in osnutke, razstavljene pa so tudi Klemenčičeve lutke.

IZ KULTURNEGA ŽIVLJENJA

PROSTOR MLADIH

Nova številka glasila slovenskih verskih občestev na Tržaškem in Goriškem

Pravkar je izšla nova številka občasnega glasila verskih občestev na Tržaškem in Goriškem z zanimivo in aktualno vsebino. Za tiste, ki ne vedo, za kaj gre, naj navedemo besede kratkega uvodnika, v katerem je rečeno: Decembra lani je Slovensko versko občestvo v Trstu izdalo prvo številko svojega občasnega glasila. Z njim smo hoteli predstaviti našo mladinsko versko skupino širšemu krogu, povedati svoje mnenje o nekaterih vprašanih. Prevladovala so poročila. Zdaj bi hoteli korak naprej. Pri tem je pomembno dejstvo, da je ta druga številka sad sodelovanja med tržaško in novo skupino iz Gorice. To številko bomo skušali posredovati tudi maturantom in drugim mladim, je dalje rečeno v uvodniku. Predvsem njim velja vabilo, da se jeseni vključijo v kako skupino ali pa ustanovijo svojo. Kajti še vedno verjamemo v stavek, ki smo ga napisali v uvodu prve številke: »Samo krščanstvo, ki bo uresničeno po zgledu prvih apostolskih skupnosti, more postati izziv in predlog za življenje sodobnemu človeku.«

Prispevki v tej številki niso posebej podpisani, zato naj takoj omenimo, da so zastopani v njej naslednji sodelavci: Tone Bedenčič, Edi Čermelj, Ivo Jevnikar, Franc Vončina, Aleš Breclj, Karel Mučič, Majda Artač, Ivica Švab in Teo Durnik. Na prvem mestu v reviji najdemo članek »Beg ali soočenje« ki na kratko, v zgoščenih in jedrnatih oblikah pove veliko resnico, ko pravi: Življenje! Strah in hrepenenje, delo in beg. Vsak dah, vsak utrip, vsaka bolečina, naši načrti, delo, snovanja, vse to govori da želimo živeti. Pa vendar kdor hrepeni, se tudi boji. Človek pa se boji le tistega, kar ogroža in uničuje njegovo življenje. Ta strah mnogokrat preide zavestne meje in se preseli v svet podzavestnega. Človek se boji tudi takrat, ko njegove besede govorijo drugače ... Le kateri človek še ni okusil tega strahu? Čim starejši je, tem bolj čuti to resničnost. Iz dneva v dan potrebuje vse več moči, da zavaruje življenje, ki ga živi. Tako se nehote zapira pred novim življenjem. Tako smo prišli v srčiko svetopisemskega mišljenja: »Zakaj kdor hoče svoje življenje rešiti, ga bo zgubil, kdor pa svoje življenje izgubi zaradi mene, ga bo rešil.« Pomenljiv je zaključek članka: »Človek se ne boji le smrti, temveč se boji tudi življenja, in to vsakokrat, kadar beži pred novim življenjem, ki se iz dneva v dan postavlja pred njega. Ali pa sploh lahko govorimo o življenju, če ni vedno novo? Samo smrt, ne bivanje je vedno isto. Resnica je, da obstaja strah pred življenjem. Več ali manj ga vsakdo doživlja kot beg pred novim življenjem. Ta strah, ta beg lahko človek premeta le zavestno, medtem ko strah pred biološkim nebivanjem, ki je zasidran globoko v človeško podzavest, človek lahko premaga že kar refleksno. Iz tega sledi, da se bora človek najprej dokopati do določene zavesti, če ne želi bežati pred življenjem.«

Članek »V novo življenje« obravnava občutek današnjega človeka, da je zmanjkalo poti pred njim, kakor da se je vse ustavilo. Kar naenkrat je pred njim vse sivo, brezizhodno —

pravi. Mit o znanosti, katero so še v prejšnjem stoletju hoteli postaviti namesto vere v Boga, kot edino rešiteljico človeštva, se je sesul v prah. Človek na višku svoje moči in tehničnega napredka ne vidi več smisla svojemu življenju. Rodi se celo filozofija Niča in Absurda. Članek naglašja, da lahko le vera v Boga in v krščansko poslanstvo da pravi smisel življenju, česar pa se je treba zavesti. Zavzema se za ustanovitev majhnih krščanskih skupin, češ »do osveščenosti se je mogoče dokopati le osebno in v malih skupnostih. Ne moremo ostati zvesti svojim spoznanjem, če smo osamljeni. V masi delujejo konformistični zakoni. V njej človek izgubi svojo istovetnost in se podvrže tujim mislim in delovanju. Sam ostaja pasiven in celo preneha biti oseba.« Članek pa tudi ugotavlja, da je takih skupnosti v naših župnijah še zelo malo, skoraj nič. Ostajajo le standardne oblike shajanja. Pri teh pa je vedno manj ljudi, posebno še mladih. Toda male bratske skupnosti — občestva — so nujnost. Če kristjani želimo svetu kaj dati — zaključuje avtor — potem to ne more biti prvo mesto v potrošniški miselnosti, temveč nov način življenja, ki bo drugačen od življenja, ki ga ljudje živimo danes.

Eden izmed člankov navaja predlog za pastoralno Slovencev na Tržaškem. Tam je rečeno med drugim: »Ko govorimo o Cerki na Tržaškem, je jasno, da tvorijo njeni bistveni del slovenski in italijanski verniki. Zato bi bil vsak pastoralni načrt, vsako škofovsko pismo, vsaka pridiga, ki bi ne bila prevzeta z duhom ljubezni, sprave in dejanske enakopravnosti, brezplodna Slovenci moramo biti kot sestavni del verske skupnosti na Tržaškem deležni vseh pastoralnih uslug v svojem jeziku, kajti »krščanstvo se ne istoveti z eno kulturo ali z eno konkretno civilizacijo, temveč se mora zakoreniniti v vseh, tako da lahko pokaže zadnji smisel, kateregakoli resnične vrednote.« Navaja tudi besede iz pridige škofa Anoderosa o manjšinah, kjer je rečeno: Cerkev bi teptala dosto-

janstvo naroda in bi se izneverila svojemu poslanstvu, če bi mislila, da lahko oznanja evangelij poslužujoč se kulturnih izrazov, ki so tuji narodu samemu.

Naj navedemo samo še naslove ostalih člankov: Medžupnijski sveti, Slovenski duhovniki na Tržaškem, kjer je poudarek zlasti na opozorilu o že kar visoki povprečni priletnosti naših duhovnikov. Dva primera, Srečanje v št. Mavru, Goričani sporočajo, Krščanska družina v današnjem svetu, Cerkev in današnji čas, Trnhtar Joža in pesem »Znamenje«. Iz revije diha svež, bister in moderen duh, v skladu v drugim vatikanskim koncilom in s slovensko realnostjo.

Revija izhaja v Marijanišču na Opčinah

—o—

»Cerkveni glasbenik« bo spet izhajal

Kdor se je pred leti zanimal za cerkveno glasbo se bo brez dvoma spomnil glasbene revije »Cerkveni glasbenik«. Revija je bila glasilo Cecilijanskega gibanja, ki se jezasnovalo v Ljubljani leta 1877 z namenom, da skrbi: »za povzdigo in pospešek katoliške cerkvene glasbe v smislu ter duhu svete Cerkve, na podlagi cerkvenih določb in ukazov.«

Cerkveni glasbenik je izhajal od leta 1878 nepretrgoma do leta 1945, torej 68 let.

Cerkveni glasbenik je imel knjižni in glasbeni del. Knjižni del je urejal Janez Gnjezda (1878-1904), kateremu je sledil Andrej Karlin (1904-1910), bodoči tržaški škof. Za glasbeni del je skrbel Anton Förster, leta 1911 pa je sprejel skrb za oba dela Stanko Premrl, ki je list vodil do leta 1945.

Vsebinsko se list loči v dve dobi: Predpremrlovo in Premrlovo. V prvi je bil bodisi literarno kot glasbeno le glasilo Cecilijanskega gibanja. V Premrlovi dobi pa je dobil odločen pečat po svojem uredniku, postal je v vsem kvalitetnejši. Tako je po Premrlovi zaslugi prišlo do objave modernejših skladb impresionističnega in, četudi v manjši meri, celo ekspresionističnega sloga. Tako je na primer prišlo do objave Kogojeve skladbe »Večerni zvon« leta 1912, tri leta kasneje pa Hochreiterjevega »Rekvie-

(Dalje na 7. strani)

D.J.

Revija »Le livre slovène«

Nova številka revije »Le livre slovène«, ki jo skupno izdajajo Društvo slovenskih pisateljev, PEN klub in Društvo literarnih prevajalcev Slovenije in ki velja kot 3. in 4. številka lanskega letnika, prinaša razen kratke uvodne besede samo bibliografijo prevodov iz slovenskega leposlovja od 1970 do 1974. Na prvi pogled se zdi to golo naštevavanje sicer pusto, toda če se malo poglobimo vanj, nam odkrije marsikaj zanimivega.

Predvsem nam odkrije, da je bilo v teh letih kar precej prevedenega iz slovenske literature v druge jezike. Statistični podatki sicer niso priloženi, vendar gre za precejšnjo številko.

Slovenska dela so bila v omenjenem razdobju prevedena v naslednje jezike: albanščino, angleščino, bolgarščino, češčino, estonščino, francoščino, grščino, v georgijski jezik italijanščino, japonščino, v kirgizijski jezik, v letonšči-

no, v litavščino, madžarščino, nemščino, poljščino, romunščino, ruščino, slovaščino in ukrajinščino. Takoj pade v oči, da gre razen angleščine, francoščine, grščine, italijanščine in nemščine za same vzhodne jezike s komunističnega področja, če odštejemo še japonščino. Iz tega lahko sklepamo, da pri prevodih v veliki meri sovplivajo tudi politični razlogi in ne samo literarne kvalitete.

V tem pogledu si torej Slovenci oziroma slovenska literatura ne smemo delati nobenih iluzij: za veliko večino zahodne Evrope in zahodnega sveta smo še popolnoma nezanimivi in kakor da ne obstajamo. V nas vidijo menda samo provinco jugoslovanske države in v našem jeziku verjetno samo narečje srbohrvaškega jezika. Ni se nam še posrečilo, da bi se nasproti Zahodu predstavili in uveljavili kot samostojen narod z lastno kulturo in literaturo.

Sodobno kmetijstvo

Prepozna košnja in neprimerno gnojenje travnikov

Napredni živinorejci se zavedajo, da je pri vsaki krmi, tudi pri travniški, razen količine pomembna predvsem kakovost pridelane krme. Hranilna vrednost pridelane travniške krme je sicer odvisna od podnebja, tal, zaloge tal s hranili, ampak tudi od načina rabe travnika in načina spravljavanja trave. Tu smo pri nas še vedno v zaostanku; le malokateri si napravi načrt in si organizira delo, tako da pravočasno začne s košnjo in da tako prinese domov seno z visoko vsebnostjo hranilnih snovi. Morali bi začeti s košnjo bolj zgodaj, da bi tako izkoristili deževje v začetku poletja, sicer pridemo redno v sušno obdobje, seveda če kosimo komaj sredi junija, kot opazamo te dni. Začeti bi morali mesec prej. Važno je, kdaj je večina trav v fazi latenja, kdaj prihaja večina trave v cvetenje. Ni važno, kako visoka je trava, pomembno je, kakšno stopnjo razvoja je dosegla, kdaj so torej travniki dozoreli za košnjo. Več bi torej morali upoštevati razvojno fazo trav, ne pa višino rastlin. Trave so torej lahko še zelo nizke, vendar v razvoju zelo daleč. V takih primerih, zlasti v letih, ko so spomladi slabi rastni pogoji, ne smemo čakati, da bo trava zrasla višje, ampak moramo kljub nižji rasti pričeti s košnjo. S staranjem rastlin (od faze latenja naprej) se zmanjšuje hranilna vrednost trave in prebavljivost, hitro pa narašča delež surovih, težje prebavljivih vlaken. Če se košnja zakasni do polnega cvetenja ali še dlje bomo pospravili kvalitetno slab pridelek, razen tega zgodnejša košnja omogoča uvedbo večjega števila košenj.

Pravilna prehrana travnika

Pri pridelovanju trave je gnojenje tisti ukrep, ki odločno vpliva na količino in kvaliteto pridelka. Fosfor in kalij sta osnov-

na elementa, ki odločilno vplivata na rast in botanični sestav trave, potrebno je zato vsakoletno gnojenje s fosforjem in kalijem in sicer pri nas približno 80 kg čistega fosforja in približno 100 kg čistega kalija na hektar. Več damo, če imamo več košenj in če travnik izrabljamo tudi za pašo. S fosforjem in kalijem gnojimo že v jeseni, če imamo posamezna gnojila na voljo, pri kompleksnih gnojilih moramo upoštevati prisotnost dušika in torej, ker je slednji lažje topen, moramo večkrat gnojiti, to je

v več obrokih. Priraščanje trave ni vedno enako. Zlasti je rast trave počasna v juliju in avgustu. S pravilno uporabo dušika lahko temu opomoremo in zagotovimo enakomernejšo rast skozi vso rastno dobo. Zgrešeno bi pa bilo, če bi ves dušik, ki smo ga mislili uporabiti, glede na lahko topnost dušika, uporabili spomladi. Zapomnimo si le sledeče: dušik učinkuje hitro in nima zato trajnejšega vpliva na rast, dež ga zlahkoto izpira. Zato moramo z dušikom večkrat dognojevati, najbolje po vsaki rabi, po vsaki košnji ali paši skozi vso vegetacijsko dobo. Dognojevati je treba takoj po košnji, če želimo, da trava lahko v polni meri izkoristi dodani dušik. Zadnje gnojenje z dušikom opravimo konec avgusta ali v začetku septembra. V ugodnih razmerah je prirast trave lahko v septembru še zelo obilna, tako da lahko tudi v oktobru računamo z dobro, zeleno krmo.

Nevarnost televizije v družini

Na vprašanje: »Imaš rajši očeta ali televizijo?« je 44 odst. otrok pri neki anketi v Zruženih državah brez obotavljanja odgovorilo, da imajo rajši televizijo. O tem vznemirjen poroča čikaški nadškof in kardinal John Cody v neki svoji poslanici vernikom, zadevo pa je povzel tudi vaticanški radio.

Kardinal Cody je objavil to svojo poslanico za »dan družbenih občil«. V njej svari pred »nevarnostjo pasivnosti«, kateri se vdajajo televizijski gledavci. Opozarja tudi na velikanski vpliv, ki ga ima televizija zlasti na otroke. Kardinal omenja v svoji poslanici tudi neko drugo anketo, ki je ugotovila, da je videl povprečni ameriški otrok od svojega 5. do 15. leta starosti v televizijskih oddajah 13.400 ubojev in umorov, do 18. leta pa je videl in slišal tudi že 250 tisoč reklamnih oglasov in si jih zapomnil nekaj tisoč. Take oddaje brez vsakega kriterija s stališča kvalitete in morale in ne da bi bili gledavci posebej pripravljeni nanje, kot niso to otroci, pomenijo nevarnost

za človeško psiho in značaj, ki ga napravljajo pasivnega, od tega pa ima veliko škodo zlasti svoboda.

Kardinal John Cody nadalje naglašča v svojem pastirskem pismu, da bi morala sredstva javnega obveščanja, kot je televizija, prispevati k utrjevanju in poglobljanju idealov svobode, ki se je rodila v Ameriki pred dvesto leti. Do te osvoboditve bi ne bilo nikoli prišlo — pravi kardinal — če bi ne bili tedanji Američani dobro uporabili moči občevalnih sredstev, s katerimi so razpolagali. Kardinal svari potem pred pasivnostjo proti občevalnim sredstvom, da namreč ljudje preveč pasivno in slepo sprejemajo vse, kar jim ta nudijo, zlasti televizijske oddaje. V pastirskem pismu je nadalje poudarjeno, da bi morale televizijske oddaje posvečati primerno važnost tudi človeškim vrednotam, kar je važno zlasti za mlade in najmlajše gledavce, saj je predsedel povprečni mladi Američan do svojega 18. leta okrog 20.000 ur pred televizijskim sprejemnikom. Seveda pa vse to ne velja samo za Ameriko.

Diskriminacija avstrijsko - ameriškega pisatelja Herberta Kuhnerja

Letošnjega mednarodnega pisateljskega srečanja v Fresachu-Brežah, ki ga je priredilo Koroško pisateljsko društvo pod vodstvom Walterja Nowotnyja, se je udeležil tudi pisatelj Herbert Kuhner, ki živi in ustvarja na Dunaju. Kuhner je Dunajčan, v glavnem mestu Avstrije se je rodil leta 1935, a se je že zgodaj znašel kot begunec v Ameriki, kamor so se njegovi starši zatekli pred Hitlerjevim nasidjem. V New Yorku je Kuhner študiral na univerzi in istočasno začel objavljati v ameriškem univerzitetnem tisku. Leta 1969 je v New Yorku izšel njegov roman »Nixe«. Znan pa je tudi kot prevajalec v angleščino. Prevedel je mnoge avstrijske pesnike, ki so med drugim izšli v Ameriki, Angliji in Avstraliji. Pred kratkim je v ugledni avstralski reviji »Poetry Australia« izšel tudi izbor jugoslovanskega pesništva, med drugim tudi slovenskih avtorjev (Zajc, Šalamun, Kuntner, Kocbek), ki ga je pripravil Kuhner.

Mnogi mednarodni časopisi so pozitivno pisali o Kuhnerjevem delu. Zato tem bolj začudi, da vodilna avstrijska literarna institucija, ki ima vpliv tudi na kulturno politiko avstrijske vlade, Kuhnerjevo prizadevanje ignorira. Ta vodilna institucija se imenuje Österreichische Gesellschaft für Literatur (Avstrijsko društvo za literaturo) in jo vodi dr. Wolfgang Kraus, ki je sicer s požrtvovalnimi prizadevanji znal vzpostaviti dobre stike med Avstrijo in mednarodnim svetom. Avstrijsko literarno društvo je Kuhnerju skušalo preprečiti, da bi odpotoval letos marca na festival poezije v Adelaide v Avstraliji. Kuhner je moral potovati na svoje stroške, čeprav je tam pripravil za tisk številne avstrijske pesnike in druge priporočil. Znana angleška revija »Index on Censorship«, ki se bori proti diskriminaciji kulture po vsem setu, poroča pod naslovom »Persona non grata« o Kuhnerjevem primeru v letošnji poletni številki.

—o—
»CERKVENI GLASBENIK« BO SPET IZHAJAL
(Nadaljevanje s 6. strani)

ma«, ki je dvignil toliko prahu v tedanjem slovenskem glasbenem življenju.

List je obenem neprecenljiv vir za vso cerkveno slovensko glasbeno zgodovino zaradi svojih zgodovinskih in muzikoloških člankov; morda še bolj za zgodovino slovenske glasbe 20. stoletja in to ne samo cerkvene.

Glasbeniki v Ljubljani so se odločili za zopetno izdajanje tega lista, ki bo spet oživel z istim imenom kar v svojem 69. letniku. Kot doslej bo prinašal literarni in glasbeni del. Med drugimi bo v tej številki izšel Merkujev Psalm 116 za mešani zbor.

List je namenjen vsem, ki spremljajo glasbeno življenje, predvsem organistom, dirigentom in pevcem.

—o—
SMRT 122-LETNEGA ČRNSKEGA
PASTORJA

V raju Palatka na Floridi je umrl črnski pastor Toby Crosby, župnik tamkajšnje cerkve »Lilija v dolini«. Star je bil 122 let.

ŠAH

Nekoč je živel šahist, ki ga je kolega svetovni prvak temeljito zdelal. Osem let je kahal maščevanje, osem let — od 1896 do 1904 — je skrival orožje, ki je bilo namenjeno le njemu, svetovnemu prvaku. Maščevanje ni namreč hotelo biti brutalno; prefinjeno je moralo iziti iz iste otvoritve, iz katere je zrasel poraz. Le v pravem trenutku — okrepitev in pot, ki je vodila v propad bi postala triumf.

Šahist je prezgodaj umrli Američan Pillsbury, svetovni prvak Lasker. Poraz smo videli prejšnji teden, danes je tu maščevanje.

Če je od tega maščevanja za nas, ki smo pri stvari neprizadeti, ostalo toliko užitka (ki ga ne maramo kaliti z analizami), kakšna sladkost je šele morala navdajati maščevalca!

PILLSBURY - LASKER

Damin gambit

1. d4 d5, 2. c4 e6, 3. Sc3 Sf6, 4. Sf3 c5, 5. Lg5 cd4!, 6. Dd4: Sc6.

Do sem sta oba nasprotnika igrala enako kot osem let prej. Namesto 7. Dh4? pa potegne sedaj Pillsbury na dan okrepitev:

7. Lf6!

Klicaj je relativne vrednosti, ker ocenjuje potezo, ki je bila močna takrat, proti tistemu (najo nepripravljenemu) nasprotniku. Kasneje so dohnali (Euwe), da se črni lahko uspešno brani. Ideja Pillsburyjeve novosti je, da se po zamenjavi dam znajde črni skakač v pasti na a1: za dobljeno trdnjavo izgubi črni dve figuri. Če pa na zamenjavo ne gre, si oslabi kraljevo krilo.

7. ... gf6:, 8. Dh4 dc4:, 9. Td1 Ld7, 10. e3 Se5. 11. Se5: fe5:, 12. Lc4: Db6.

Beli je v otvoritvi razbil črno kraljevo krilo in zato ohranil črnega kralja v središču. Črni se mu hoče revanžirati z napadom na daminem krilu, a za ceno kmeta bo beli ostal v prednosti.

13. Le2! Db2:, 14. 0-0! Tc8, 15. Dd3! (najboljša obramba je napad) Tc7.

Sledi prelep manever s skakačem.

16. Se4 Le7, 17. Sd6+ Kf8 (ni kazalo vzeti), 18. Sc4 Db5, 19. f4 (odpira f-linijo v pravem trenutku) ef4:, 20. Dd4! f6,

Izsiljeno: na 20. ... Tg8 sltdi 21. Df4: z dvojno groznjo 22. Df7 mat in 22. Dc7:.

21. Df4:

Tako je beli z dvema potezama dosegel, kar bi bil lahko v eni sami, ko bi bil igral 20. Tf4:, in še zraven zaslužil tempo!

21. ... Dc5, 22. Se5 Le8 (črni lovec nima pravih polj za umik),

23. Sg4 f5, 24. Dh6+ Kf7, 25. Lc4! Tc6

Seveda ni šlo 25. ... Dc4: zaradi šah šaha 26 Se5+.

26. Tf5: + Df5:, 27. Tf1 Df1: +, 28. Kf1,

Kljub materialni enakosti je črni izgubljen. Beli neubranljivo grozi 29. Se5+ z matno mrežo.

28. ... Ld7, 20. Dh5+ (najprej vzeti kralju umik preko e8) Kg8, 30. Se5. Črni se vda.

Dekle z zaprtimi očmi

61

Napisal Pierre L'Ermite

Prevedel Lovro Sušnik

»Rajši ne... Čemu?... Da bi si prizadela oba še enkrat bolečine!...«

»Kar mi tu odgovarjate, je zelo usodno!«

»Dobro vem... usodno je!...«

»Odrestate mi dovoljenje, da živim...«

In dvigne oči ter berači za vsaj malo usmiljenja.

Rozalina čuti, da bo omagala pred temi očmi, ki ponižno prosijo..., pred temi rokami, ki se tresejo..., pred tem ubogim moškim obrazom, ki se krči od tesnobe...

Tedaj stori isto kot tamkaj v Rožah: zbeži proti hotelu, raztresajoč po poti srebrne osate, ki jih je bila natrgala.

Ludvik jo vidi odhajati..., postajati majhna stvarca...

In ona je že davno izginila, ko še gleda za njo..., upajoč vendarle..., upajoč še vedno, da se bo vrnila mogoče nazaj, predraga...

Toda Rozalina de Cressy se ni vrnila...

ENAINDVAJSETO POGlavJE

Sopihanje zadnjega vlaka, ki se je vračal iz Montenversa v smeri proti Chamonixu, je zopet malo spomnilo Ludvika na resničnost.

Kaj je pomenila zdaj zanj resničnost?... Eno samo bitje pride v poštev...

In to bitje ga odbija! Odslej ga ne bo nič več brigalo! Tovarna, delo, kupčija..., družabno vrvenje... vse to je neumnost za tistega, ki ima srce prazno in čigar obstoj na svetu je odslej brez cilja. Celo nebo, ki ga je poklical na pomoč in kateremu je bil iskreno mnogo obljubil, mu odgovarja naglo, rezko in končno z odklonitvijo, ki mu zapira pot..., vsako pot... Kaj sedaj?...

Večer pa... senca velikih vrhov se daljša preko skalovja. Mër de Glace postaja moder... Spodaj se prižigajo luči, najprej v hotelu v Montenversu, potem dalje... dalje po kočah, ki so posejane proti chamonijski dolini.

Ludvik Hughe odhaja, ne da bi se zmedil za pot, po stezi ob robu Mër de Glace (Morje ledu).

Nastopa noč, in kar je hujše, pripravlja se na nevihto.

Gorovje Les Grandes Jorasses, vrhova Moine in Tacul so se zelo hitro zavili v megljo. Potegnil je veter in začel pihati po vdolbini ledenika Orjaka.

Namesto da bi se brž vrnil proti Montenversu in ondi počakal konec neurja, se poda Ludvik Hughe, ki ne mara, da bi vsaj za hip izgledalo, kakor da izrablja okoliščine, da bi prežal še na drugo srečanje, v poljubno smer tjavendan, samo ne proti hotelu, in koraka, ne da bi vedel, orkanu naproti.

Hodi brez cilja, brez kake druge misli razen tiste, ki vrta v njem.

Sledi stezi... sledi... sledi..., dokler je je kaj.

Toda steze zmanjkuje ravno tedaj, ko zavija in se še bolj stisne k vznožju ledenika Orjaka.

Kmalu ni več ne ostrih skal, ne ledenikov, ne vrhov... temveč le deževen sneg, ki pada..., ledena voda, ki brizga..., slapi, ki lijejo navzdol od vseh strani...

Grom!...

Pa še eden, slovesen, strahovit, ki se odbija od ledenika do ledenika, se ponavlja in večja v odmevih kot bučec glas gora.

In takoj nato presekanogr menje plazuz. Začenja se hud deževni in snežni naliv, ki se vlije s tisto nenadno silo, ki je tako značilna za gorovje.

In kar je še najhujše — poti ni več.

Ludvik Hughe se ustavi... Ne more drugače, kot da se ustavi.

Ima vtis, kot da je zašel v praznino.

Kje je...?

V žepu hicer ima zemljevid Chamonixa, a zdaj ga ne more niti razprostrti niti brati.

Na desno...? Na levo...? Naprej...? Nazaj...?

Sam je.. majcena pika v neskončnosti mraka in v sovražni neizmernosti vseh posebnih elementov

«Dalje»

Žalostni položaj avstralskih domačinov

Avstralska komisija za ugotavljanje revščine je ugotovila, da so avstralski domačini, ki pripadajo posebni črnski rasi, v zelo žalostnem položaju. V poročilu, ki ga je predložila komisija parlamentu, sta jasno dokumentirana njihova revščina in obupno zdravstveno stanje.

Poročilo pravi, da živi nad 55 odstotkov črnskih domačinov, ki so se preselili v mesta, v revščini ali celo v hudi revščini. Otroška umrljivost med njimi je še enkrat večja kot pri ostalem prebivavstvu. Polovica otrok, starih od šest mesecev do šest let, ki živijo v črnskih rezervatih v Queenslandu, zaostaja v razvoju. Skoro vse prebivavstvo je podhranjeno, kar je krivo za razširjenje kužnih bolezni med otroki in za neuspehe v šoli. Osemdeset odstotkov otrok nima uspeha v šoli, čemur pa je morda krivo tudi to, da je šola angleška, česar poročilo ne omenja. Šestdeset odst. domačinov boleha za trahomom. 28 odst. moških in 35 odst. žensk ima duševne bolezni. Nad 53 moških in

tri odst. žensk pije in so dejansko pijanci in 7 odst. črncev je tuberkuloznih.

Stvar pa je še bolj zapletena zaradi tega, ker nočejo v bolnišnice ali pa da bi se podvrgli preventivni zdravniški oskrbi, ker se bojijo belih zdravnikov in bolničarjev. Komisija je opravila ta njihov strah, češ da se v resnici nahajajo rasisti tudi v bolnišnicah. Komisija je predlagala proračunski izdatek treh milijonskih avstralskih dolarjev

—o—

TRI NEVARNE TABLETE PROTI SPOČETJU

Z ameriškega tržišča so morali umakniti tri vrste tablet proti spočetju, ker so ugotovili, da lahko povzročijo raka. Zato jih tudi ne bodo več izdelovali. To so tablete »oracon«, »orthonovum sq«, in »Norquens«. Njihovo nevarnost je odkrila zvezna ustanova za nadzorstvo nad živili in zdravili. Te tri tablete lahko povzročijo raka na maternici in so nevarne tudi zaradi oviranja krvnega obtoka.